

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Vlaams-Brabant

Klooster van de franciscanessen met tuin

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen
Inventaris Vlaams-Brabant
Klooster van de franciscanessen met tuin

Titel:	Klooster van de franciscanessen met tuin
Provincie:	Vlaams-Brabant
Gemeente:	Lennik
Deelgemeente:	Sint-Kwintens-Lennik
Bron:	Schepping: 2014-12-02 Bijwerken: 2018-10-05 URI: https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/134747
Coördinaten:	Breedte: 4.15099713019 Lengte: 50.8051623378

Primaire tekst

Neogotisch klooster- en schoolcomplex met landschappelijke tuin van 30 are, met kronkelpaden, platanen, bruine beuken, heuveltje en 'Lourdesgrot', aangelegd in 1910-1920; de aangrenzende ommuurde moestuin werd recentelijk heraangelegd tot siertuin.

Aan het einde van de jaren 1860 werd een huis aan de westrand van Sint-Kwintens-Lennik verbouwd tot klooster met school en kapel, een gesloten vierkant omringd door 1,5 hectare grond, gesitueerd in de spie gevormd door de Gooikse steenweg (de huidige Kroonstraat) en de Zavelstraat. In 1879 en 1882 werden de verbouwingen geregistreerd waardoor het klooster van de zusters van Onze-Lieve-Vrouw Visitatie zijn huidige uitzicht verkreeg: 'Helleputiaans' neogotisch, vergelijkbaar met andere katholieke school-kloostercomplexen die over het hele land werden opgetrokken tijdens de laatste decennia van de 19de eeuw, als reactie op de schoolwet van 1 juli 1879, waarbij de gemeentescholen werden gelaïciseerd (bijvoorbeeld te Tessenderlo, 1880-1881; Monceau-sur-Sambre, 1879-1884 en Eigenbilzen, 1880).

Vanaf het fraaie smeedijzeren hek in de Zavelstraat is de bakstenen gevel van de kloosterkerk zichtbaar, geflankeerd door haakse steunberen, met roosvenster, een spitsboogportaal met zuiltjes en timpaan, in de gevelspits een blinde spitsboog met een beeld van Sint-Jozef en het kind Jezus, twee achthoekige torentjes op de achtergrond. De rest van het complex ligt verborgen achter hoge tuinmuren, boomkruinen of de recente bebouwing, die na de oprichting van een bezigheidshome ('Zonnestraal') in 1950 aan de noordzijde werd toegevoegd.

Op de stafkaarten die werden opgemaakt na de bouw van het klooster (1879, 1894, 1924) wordt een regelmatige, in acht kwadranten verdeelde moestuin weergegeven, maar dit kan hoogstens in het begin het geval geweest zijn. Het klooster domein omvatte het gebouwencomplex met binnenplaatsen, twee percelen 'hof' en een perceel bouwland – samen nagenoeg 1,5 hectare. Het grootste van deze percelen (nr. 445b, naderhand 445f, uitgevend op de Kroonstraat) werd rond 1970 opgeofferd voor nieuwbouw. Op het middelste van de drie (nr. 440f), nog geen 30 are, werd een kleine landschappelijke tuin aangelegd. De ringpaden, die een '8' vormen, voeren langs een Lourdesgrot en omsluiten een heuveltje met een Christusbeeld. Te oordelen naar de stamomtrekken van de bomen – vooral bruine beuken (*Fagus sylvatica* 'Atropunicea') en platanen (*Platanus x hispanica*) – gebeurde de aanplanting rond de Eerste Wereldoorlog.

De grotendeels ommuurde moestuin is nog slechts voor een klein gedeelte als dusdanig in gebruik. Het grootste gedeelte werd in de jaren 1990 heraangelegd tot siertuin. Het middelpunt van deze aanleg wordt gevormd door een ronde rozenparterre, afgebakend met een lage taxushaag en met een driebladig citroenboompje (*Poncirus trifoliata*) in het middelpunt. Opvallend, zowel in de nieuwe als in de oude tuin, is de gevarieerde struiklaag met, naast veel voorkomende soorten, enkele rariteiten als

Europese pimpernoot (*Staphylea pinnata*) en gewone hopboom (*Ptelea trifoliata*). Uniek en mogelijk behorend tot de oudste aanplanting is een van de boompjes rechts van het pad tussen het toegangshek aan de Zavelstraat en de kapel: een dwergiep (*Ulmus pumila*), een kleinbladige, uit Oost-Azië afkomstige iepensoort, resistent tegen de iepenziekte en niet onbekend bij de bonsai-liefhebbers.

Merkwaardige bomen (Opname 12 juli 2001. Het cijfer in vet geeft de stamomtrek, gemeten op 150 cm hoogte.)

- 1. dwergiep (*Ulmus pumila*) **50(70)**, ent op 50 hoog
- 2. gewone plataan (*Platanus x hispanica*) **322**

Auteur: Deneef, Roger

Auteur: Wijnant, Jo

Datum: 2005

Titel Text: Tuin van het klooster van de Franciscanessen

Grafische documenten

Een uniek exemplaar dwergiep. (Vandevorst, Kris, 01-01-2004, ©Vlaamse Gemeenschap)

Bibliografie

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Oude kadastrale legger 212 Sint-Kwintens-Lennik, art. 288.

Kadasterarchief Vlaams-Brabant, Kadastrale opmetingsschets Sint-Kwintens-Lennik 1868/34.

KRÜSSMANN G., *Handbuch der Laubgehölze (III)*, Berlin/Hamburg, Paul Parey, 1978, p. 436.

MAES K. (red.), *Joris Helleputte, architect en politicus, 1852-1925 (deel II: Oeuvrecatalogus)*, Leuven, KADOC-Universitaire pers, 1998.

VAN BELLE N., *Van slotklooster tot home Zonnestraal*, p. 160-163, in *Bijdragen tot de geschiedenis van Lennik (4de reeks)*, Lennik, Andreas-Masiuskring, 1992.

Relaties

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/121460>

Beknopte karakterisering

Datering: WO I, derde kwart 19de eeuw, vóór WO I

Typologie: Mariagrotten, beelden, hekken, kloosters, kloostertuinen, omheiningsmuren, ommuurde moestuinen, onderwijsgebouwen, paden, tuin- en parkbeplantingen